

Quality Assurance Student Experts

2019-1-SK01-KA203-060807

Minősegbiztosítási jelentés – Magyarország

Quality Assurance Report – Hungary

**A magyar felsőoktatási minősegbiztosítás helyzetképe a
hallgatói képviselet szemszögéből
Jógyakorlatok**

Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK)

2022.

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

Az Európai Bizottság támogatása ezen kiadvány elkészítéséhez nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bármilyen felhasználásáért.

Bevezetés

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK) 2019. január 1-jén hivatalba lépő új elnöksége a jubileumi évforduló kapcsán egy 30 pontos akciótervet fogalmazott meg.¹ A 30 projekt kiválasztásakor az érdekképviselési portfólióból kézenfekvő volt a kreditrendszer részletes vizsgálata. A HÖÖK Elnöksége az elmúlt 10 évben kiemelten és komplex módon nem foglalkozott a magyar felsőoktatási rendszer alapjaként is definiálható keretrendszerével, egyes részterületeit azonban már a korábbi szakmai-érdekképviselési anyagaink is érintették.²

A HÖÖK a Szlovákiai Országos Hallgatói Képviselettel (SRVS) valamint az Európai Hallgatói Szövetséggel (ESU) közösen 2019 nyarán nyert el egy Erasmus+ pályázatot a minőségbiztosítási (quality assurance) képzések professzionalizálására.³ Felismerve azt, hogy a magyar felsőoktatási minőségbiztosítási rendszer az európai minőségbiztosítási struktúra elválaszthatatlan része, a pályázatba történő becsatlakozással a HÖÖK korábbi belső képzési rendszerét kívántuk professzionalizálni, valamint nemzetközi kontextusba helyezni.

A projekt keretében először is a MAB tevékenységében már résztvevő és a korábbi belső képzések megszervezésében segítő hat kolléga kiválasztására került sor.⁴ A hat delegált 2019.

¹ A 30 év-30 projekt akcióterv pontjait részletesen lásd: <https://hook.hu/hu/velunk-tortent/30-ev-30-projekt-2501> (Letöltés ideje: 2020. 09. 04.)

² Szemléletváltást a Tanárképzésben! 2019. <https://hook.hu/hu/felsooktatas/szemleletvaltast-a-tanarkepzesben-> (Letöltés ideje: 2020. 09. 04.); 21 pont a XXI. századi bölcsészképzésért. 2019. <https://hook.hu/hu/felsooktatas/21-pont-a-xxi-szazadi-bolcseszkepzesert> (Letöltés ideje: 2020. 09. 04.); HÖÖK Kreditjelentés. 2020.

³ A projekt konzorciumi formában került megvalósításra. Projektszáma: 2019-1-SK01-KA203-060807 A projekt vezetője a szlovák fél, magyar részről a kapcsolattartást Kosztrihán Dávid, a HÖÖK Külügyekért felelős elnökségi tagja és Kovács Péter, a HÖÖK elnökhelyettese végezte.

⁴ A hat QA Super Expert névsora:

- Hassmann Bálint, a MAB Agrártudományi Bizottság tagja, többszörös MAB LB-tag
- Jancsó András, a MAB Bölcsészettudományi Bizottságának tagja, többszörös MAB LB-tag
- Kaizinger Tamás Tőhötöm, a MAB Társadalomtudományi Bizottságának korábbi tagja, többszörös LB tag
- Pekár Zoltán, a MAB Műszaki Tudományok Bizottságának tagja, többszörös MAB LB-tag
- Dallman Kristóf, a MAB Társadalomtudományi Bizottság tagja, MAB LB-tag

október végén egy brüsszeli képzési hét során az ESU és az Európai Konzorcium a Felsőoktatási Minőségbiztosításért Szövetség (ECA) QA Super Expert képzésén vehetett részt, ahol a felsőoktatásra vonatkozó külső és belső európai sztenderdek (ESG 2015) megismerésén túl felkészítést kaptak arra, hogy egy negyven fős hazai szakértői bázist alakítsanak ki. A képzés további elemeinek célja az volt, hogy a magyar felsőoktatási minőségbiztosításhoz kapcsolódó hallgatói szakértői kört a HÖÖK Tagönkormányzatok képviselőivel töltsük fel.

Intézményi érdekképviselési munka során a helyi hallgatói képviselők számos alkalommal találkoznak a minőségirányítás, minőségbiztosítás kérdéskörével: akár egy kari vagy egyetemi minőségbiztosítási bizottságban, az új szakok indításakor és a képzések akkreditációjának felülvizsgálatakor, valamint a teljes intézményi akkreditációs folyamatok önértékelési jelentéseinek elkészítése során. Remek lehetőségnek gondoltuk ezt a programot arra, hogy az intézményi belső és külső minőségbiztosítási folyamatokban részt vevő kari vagy egyetemi kollégák még felkészültebben vegyenek részt az érdekképviselési tevékenységünk ezen szegmensében. A projekt keretében megismerkedhettek továbbá a magyar képviselők a szlovák, valamint brüsszeli hallgatókkal is, ezért a szakértői körhöz történő csatlakozást segítő képzési hétvégék során az előadások egy része angol nyelven zajlott, míg a kiscsoportos tréningek és a készség- és képességfejlesztő programok magyar nyelven kerültek megszervezésre.

A felsőoktatási minőségbiztosítás meglévő jó gyakorlatai a hallgatói érdekképviselet szemszögéből

A készség és képességfejlesztő képzéseken túl úgy gondoljuk, hogy a sikeres, európai sztenderdeknek is megfelelő hazai minőségbiztosítási rendszer működtetéséhez szükséges azt is megismernünk, hogy jelenleg milyen jógyakorlatokkal találkozhatunk a magyar felsőoktatásban. A hallgatói érdekképviseletben is gyakran megfogalmazódó negatív hangok ellenére, 2020-ban is több intézmény kiváló belső minőségbiztosítási rendszert működtet, számos pozitív példával találkozhatunk a képzésfejlesztések, valamint az oktatói munka értékelése kapcsán is. A szakértők képzéséhez szükséges megismertetnünk őket ezen módszerekkel, hogy saját intézményi érdekképviseleti tevékenység során implementálni tudják azokat a saját mikrokörnyezetükhöz.

A legtöbb hallgatói önkormányzatnak sikerült elérnie, hogy a törvényileg előírt és kötelező intézményi testületi delegálásokon túl egyéb döntéshozó és döntéshozó testületbe is küldhessen tagokat. Ez rendkívül hatékony módja, hogy minden hallgatókat érintő kérdésben jelen lehessen a hallgatói önkormányzat. Ilyen lehet például a minőségbiztosítási bizottság, rektori értekezlet vagy a hallgatói ügyekkel foglalkozó másodfokú szervek a felülbírálati vagy jogorvoslati bizottság.

Sok esetben a hallgatói önkormányzatok egyetértési jogot szereztek több intézményi szabályzat tekintetében is. Ilyenek lehetnek a kollégiumi férőhelyek felhasználásai, és egyéb hallgatókat érintő szabályzati kérdések is. Jógyakorlat lehet továbbá a tantervek kialakítása a mobilitási ablak beépítésével, a szakok kialakításánál figyelemmel lenni rá. Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) kérdőíveken kívül számos gyakorlatot láttunk arra, hogy a hallgatói önkormányzatok fórumokat és egyéb intézménnyel és hallgatói szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdőíveket készítenek. Fontos, hogy ezek az események transzparenssek és rendszeresek legyenek. Miután kiértékelésre kerültek ezek a felmérések,

kiemelten fontos, hogy legyen következményük és az utókommunikációra is hangsúlyt fektessenek a szervezetek.

A különböző intézményi mentorprogramok is nagyban hozzájárulnak a lemorzsolódás csökkentéséhez és a hallgatói integráció erősítéséhez. Ezeket különböző struktúrákban és módszertanokkal csinálják az intézményi képviseletek a legtöbbször felsőbbéves hallgatótársaik segítségével.

A Covid-19 járvány során az intézmények rákényszerültek a különböző digitális megoldások alkalmazására. Ezek közül számos jó gyakorlatot megtartottak, vagy javasolt megtartaniuk az intézményeknek. A hallgatói ügyintézés, tájékoztatás és akár az oktatás területén is jó megoldások születtek ebben az időszakban. A hallgatói önkormányzatok javaslatokat fogalmaztak meg az intézmények számára, hogy milyen lehetőségek vannak erre a jövőben.

Hallgatói képviselet a magyar felsőoktatási minőségbiztosítás országos horizontján

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység tudományos minőségének ellenőrzését, biztosítását és értékelését elősegítő országos szakértői testület. A MAB fő feladata Magyarország felsőoktatási intézményeiben a magas szintű oktatást támogató értékelő tevékenység, a képzés valamennyi szintjét és résztvevőjét támogató minőségbiztosítás. A MAB tevékenysége során figyelembe veszi a felsőoktatásra vonatkozó jogszabályokat, ellátja a számára előírt feladatokat, megfelel az ESG 2015 által rögzített kritériumoknak, és alkalmazza a MAB szakbizottsági és testületi munkája során kidolgozott objektív, komplex és korszerű szempontokat. A MAB tevékenységével erősíti a független működést, értékelő munkájában a nemzetközi sztenderdeknek megfelelő módszertant alkalmaz, fejleszt és/vagy adaptál. A MAB szakértői, akkreditációs, elemző és javaslattevő tevékenysége, követve a nemzetközi sztenderdekben rögzített értékelveket, objektív kritériumrendszerre épül, független, elfogulatlan, politikamentes. A MAB valamennyi tevékenységével törekszik a felsőoktatási intézmények belső minőségbiztosítási kultúrájának erősítésére, segítve ezzel a magyar felsőoktatás minőségének javítását, nemzetközi elismertségének növelését.

A MAB feladatainak ellátása során következetesen alkalmazza a minőségbiztosítás ESG 2015 kritériumait, az ENQA által követett értékeket:

- átláthatóság: a MAB közzéteszi a döntéseit és elemzéseit megalapozó elveket, nyilvánosságra hozza állásfoglalásait, valamint a döntéseiben és elemzéseiben alkalmazott kritériumokat,
- függetlenség: a működési függetlenség a MAB minőségi munkáját és elismertségét, az intézményi függetlenség a felsőoktatási intézmények autonómiájának tiszteletben tartását és támogatását biztosítja,
- együttműködés: a MAB rendszeres konzultációt folytat a felsőoktatás szereplőivel, együttműködik a felsőoktatási szervezetekkel, valamint a minőségbiztosítás

társintézményeivel, a területen mértékadó nemzetközi szervezetekkel,

- integritás: a MAB tevékenysége során feddhetetlen, igazságos, méltányos, pártatlan, objektív és professzionális módon jár el.⁵

A hallgatói képviselet a kezdetektől fogva meghatározó módon vesz részt a MAB különböző szervezeteinek életében. Egy-egy hallgató képviselőt delegál a HÖÖK a tudományterületi szakbizottságokba, valamint az intézményi látogatóbizottság munkájába is bekapcsolódunk. A HÖÖK egy képviselője, miniszterelnöki megbízás útján a MAB legfőbb döntéshozó szervének, a Plénumnak is tagja. A doktori iskolák akkreditációs ügyeit a Doktoranduszok Országos Szövetségének képviselő segítik, valamint delegáltjuk a Plénium munkájában is részt vesz.

Fontos cél, hogy a hallgatói képviselők újradefiniálják a minőségbiztosítás által kínált eszközrendszert a tanulmányi érdekképviseleti munkájuk során. Ez a téma az országos horizont mellett lokálisan is meghatározó eleme lehet számos 1) tanulmányi probléma 2) kari vagy egyetemi minőségbiztosítási munka 3) oktatói munka hallgatói véleményezése 4) új szakok indításakor 5) képzések akkreditációjának felülvizsgálatakor.

A MAB-bal együttműködve a minőségbiztosítási képzéseink fő célja, hogy a résztvevők olyan hasznos tudást és készségeket szerezzenek, amelyeket az intézményekben a mindennapi érdekképviseleti munkájuk során alkalmazni tudnak. Hosszútávon ezek a képzések garantálják a HÖÖK azon stratégiai tervének sikerességét, hogy bővüljön a magyar felsőoktatási hallgatók minőségbiztosítási szakértőinek köre.

⁵ A MAB küldetésnyilatkozata. www.mab.hu/mab (Letöltés ideje: 2021.01.05.)

Akkreditáció a COVID-19 világjárvány idején – a MAB digitális átállása 2020 tavaszán

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája a COVID-19 pandémia okozta járványügyi veszélyhelyzetben is elkötelezett a magyar felsőoktatási minőségbiztosítás hatékony és európai sztenderdeknek megfelelő működtetése mellett. Úgy gondoljuk, hogy a veszélyhelyzet fennállta alatt sikeresen kidolgozásra került az elektronikus akkreditációs látogatások ügyrendje, melynek működtetésére az intézmények is nyitottak voltak.

Szervezetünk fontosnak tartja, hogy a digitális munkarend megjelenésével új, eddig kevésbé hangsúlyos akkreditációs elemek (távoktatási platformok hatékony működése, intézményi digitális adatbázisok elérése stb.) mindenképpen jelenjenek meg a jelentésekben.

Az elektronikus akkreditációs látogatások során sem szabad megfélekednünk - az ESG 2015 szempontjaival összhangban - a hallgatói visszajelzések begyűjtéséről és az intézményakkreditációs jelentésekbe történő megjelenítésükről. Javaslatunk nyomán a hallgatói önkormányzati képviselőket tevékenykedő hallgatók panelja a továbbiakban is megtartható valamelyik távkapcsolatot biztosító platform (Teams, Skype, Zoom stb.) segítségével, azonban a hagyományos hallgatói fórum lebonyolítása ezen eszközök segítségével is bonyodalmas volt. Ezért azt javasoltuk a MAB számára, hogy egy elektronikus kérdőív segítségével a látogatást megelőzően mérje fel az intézményi hallgatók véleményét. Úgy gondoljuk, hogy egy szakmailag pontos és jól bemért kérdőív segítségével a hagyományos akkreditációs eljárások is megtámogathatóak lennének a későbbiekben: a látogatóbizottságok már előzetes és jóval szélesebb hallgatói véleményekkel találkozhatnak a felkészülési időszakban, így a helyszíni fórumokon már intézményspecifikusabb és relevánsabb kérdések feltételére kerülhetne sor. Ez egyben a helyszíni látogatások időtartamát is gyorsítaná, az intézményről elkészülő jelentések tartalmát pedig tovább mélyítené.

Javaslatunk alapján az adatfelvételre az intézménylátogatás megelőző egy hónapban kerülhetne sor. Az adatfelvételt lehetőség szerint minimum egy szorgalmi időszaki hétig,

maximum két teljes szorgalmi időszaki hétig kell nyitva tartani. A kérdőív valamelyik professzionális, előfizetést igénylő és harmadik fél által hozzá nem férhető felületen szükséges lebonyolítani (Limesurvey, Survey Monkey stb.), melyhez a bizottság elnöke, társelnöke, a MAB Titkárság alkalmazottjai, valamint a hallgatói delegált teljes hozzáférést kapnak. A kérdőív intézményhez történő eljuttatásáért és a határidők betartásáért a MAB Titkárság munkatársai felelnek. Az intézmény a kérdőív linkjét, a kitöltésre vonatkozó felhívást az elektronikus tanulmányi rendszeren, valamint valamennyi elektronikus hírközlő platformján (hivatalos honlap(ok), social media felületek) köteles közzétenni a helyi hallgatói önkormányzat bevonásával és egyidejű tájékoztatásával. A kérdőívek összesítéséért és első kiértékelésért a látogatóbizottság hallgatói tagja felel. Az eredmények a látogatást megelőző hét kezdetéig szükséges a bizottság összes tagjához eljuttatni a nyers adatokkal együtt.

A kérdőív tartalma:

- Bevezető gondolatok

Az oktatói munka hallgatói véleményezésére, valamint a hallgatócentrikus tanulás szervezésre vonatkozó kérdések

I. Mennyire értesz egyet általában az alábbi állításokkal?

- 1 - Egyáltalán nem értek egyet
6 - Teljes mértékben egyetértek

- Az oktatókat érdekli, amit mondok.
- Jól kijövök az oktatókkal
- Fontos számomra, hogy az oktatóim munkájáról visszajelzést adjak az oktatók hallgatói véleményezése során.
- Az oktatói munka hallgatói véleményezése fontos az oktatóim és az intézményem számára.
- Az oktatóim segítőkészek, ha nehézségeim adódnak.

Az első kérdés állításai mind arra az alapfelvetésre hivatkoznak, hogy a felsőoktatás egyik nagyobb különbsége a közoktatáshoz képest, hogy itt a hallgatók és oktatók viszonya nem lehet olyan szoros, mint a középiskolában volt. Itt már a szakmaiságnak kell a középpontban állnia, mégis elengedhetetlen az, hogy az oktató és a hallgatók között legyen egyfajta közvetlenség. Elhanyagolhatatlan, hogy a hallgató merjen kérdéseivel, felvetéseivel, szakmai problémáival az oktatóhoz fordulni. Az értékelésük pedig azért nagyon fontos, mert ez alapján tud maga az oktató, de az intézmény is képet kapni arról, hogy a leadott anyag, az oktató személyisége és hozzáállása megfelel-e a felsőoktatás standardjainak.

II. Kérlek válaszolj egy 1-től 6-ig terjedő skálán az alábbi kérdésekre!

- Általánosságban mennyire vagy elégedett az oktatókkal történő kapcsolattartással?
- Általánosságban mennyire érzed segítőkésznek az oktatók hozzáállását kérdés,

probléma esetén?

- Általánosságban mennyire vagy elégedett a tantárgyak teljesítéséhez szükséges szakirodalom hozzáférhetőségével?
- Általánosságban mennyire vagy elégedett a tanulmányaid értékelési módszereivel, az osztályozás kritériumaival?
- Általánosságban mennyire vagy elégedett az intézmény e-learning, távoktatási felületeivel kapcsolatban?

A második kérdés a hallgatók elégedettségét járja körbe. Ez azért nagyon fontos, mert ez alapján szerzi meg azokat az élményeket - nyilván a szabadidős tevékenységek mellett - ami alapján közvetlen környezetében ajánlani fogja az intézményét másoknak, ami hozzájárul az identitás kialakulásához, és nagyon tudja erősíteni az intézmény brand értékét. A hozzáférhetőség, az értékelés, az osztályozás, illetve a 2020 óta virágkorát élő e-learning és távoktatási feltételek mind-mind olyan indikátorok, amely egy felsőoktatási intézmény minőségét nagyban befolyásolják azon túl, hogy a hallgatók igényeit elégítik ki.

III. Amennyiben vettél már részt külföldi tanulmányi mobilitási programban (Erasmus+, CEEPUS, DAAD stb.), hazatérésed után a kint megszerzett krediteket milyen mértékben sikerült elismertetned?

- Teljes mértékben elismerte az Intézmény a külföldön megszerzett kreditjeimet
- Részben ismerte el az Intézmény a külföldön megszerzett kreditjeimet
- Egyáltalán nem fogadta el az Intézmény a külföldön megszerzett kreditjeimet
- Nem vettem részt külföldi tanulmányi mobilitási programban

Az intézményi akkreditációk során tapasztaltak alapján, ha valaki eltölt fél évet az Erasmus programban, az az esetek 69% -ban legalább félévet csúszik, a kreditek részleges, vagy el nem fogadása miatt. A hallgatói létszám csupán 1,5%-a dönt a mobilitás mellett hazánkban, míg a magyar felsőoktatáshoz hasonló statisztikai adatokkal rendelkező Csehországban ez a szám: 2,3%. Ezen a számon mindenképpen javítanunk kellene ahhoz, hogy az európai átlaghoz fel tudjunk nőni.

IV. Mikor töltöttél ki utoljára oktatói munkát véleményező hallgatói kérdőívet?

- Előző félév végén
- Egy tanévvel ezelőtt
- Két tanévvel ezelőtt
- Nem találkoztam az intézményben ilyen kérdőívvel
- Nem tudom

Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) kérdőívről nincsen törvényi megkötés, hogy az intézmény, vagy az adott oktatói mikor köteles kitölteni ezt a hallgatókkal. Mégis azon az állásponton vagyunk, hogy az ideális eset az lenne, hogy ezzel a kérdőívvel minden félévben találkoznának a hallgatók, és lehetőségük lenne arra, hogy mindegyik oktatásban részt vevő oktatóról elmondhassák a véleményüket. Sok olyan esettel találkoztunk az intézményi akkreditációk alkalmával, ahol a hallgatók sérelmezték, hogy nem kapják meg minden félév végén a kérdőívet, vagy épp maximalizálva van a szám, hogy hány oktató munkájára reflektálhatnak. Ez már a korábbi pontokban említettek miatt is káros: a hallgatónak egy jó lehetőség, hogy kifejtse álláspontját a tananyag mennyiségével, az oktató szakmai munkájával, az anyagok hozzáférhetőségével kapcsolatban, vagy egyáltalán csak megfogalmazza aggályait, problémáit a képzés tekintetében. Az oktatónak remek visszajelzés, hogy milyen jó gyakorlatokat kell megtartania, min kell esetleg változtatni, akár az óratermben, akár az elvárásban. Az intézménynek pedig egy jó fokmérője lehet, ha tisztában van azzal, hogy a hallgatók - akik a felsőoktatás gerincét adják - hogyan vélekednek az oktatás minőségéről.

V. Elérhetőek az intézmény valamelyik nyilvános felületén az oktatói munka hallgatói véleményezésének eredményei?

- Igen
- Nem
- Nem tudom

A hallgatói önkormányzatnak egyetértési joga van az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése kapcsán, így fontos, hogy annak eredményeit megismerhessék. Ennek lehetőségeit a nemzeti felsőoktatási törvény az intézményi szabályzatok jogkörére hagyja. Jó gyakorlat lehet az is, ha az eredményekről a kérdőívet kitöltött hallgatók is tudomást szereznek - például egy Neptun

üzenet formájában -, vagy ha ezzel kapcsolatos kérdéseikkel, felvetéseikkel fordulhatnak az adott intézmény, vagy kar hallgatói önkormányzatához. Számos intézményben működik az a rendszer, hogy a félév végén az eredmények összesítése után, az oktató maga küld e-mailt a kurzusban résztvetteknek, amelyben ismerteti az eredményeket, megköszöni a közös munkát, esetleg további megoldási, javítási javaslatokat kér a hallgatóitól.

VI. Ha bármilyen egyéb észrevételed van az intézményi oktatói munka hallgatói véleményezésével, valamint a hallgatócentrikus tanulásszervezéssel kapcsolatban azt itt fejtheted ki!

- Szövegdoboz

Az önállóan kitölthető mezők azért nagyon fontosak az eljárás során, mert egyrészt anonim módon biztosítanak lehetőséget a vélemény kinyilvánítására, másrészt pedig itt erősítheti meg a hallgató az oktatót, az által jó gyakorlatnak tartott kurzus részekben. Sok példát láttunk már arra, hogy egy képzési portfólió az OMHV nyomán változott meg, formálták évről évre az újonnan belépő generációk igényeire. A vélemény kifejtésére az oktatók külön szokták biztatni a hallgatókat, mert sokszor az anonimitás miatt könnyebben nyílnak meg itt, könnyebben hoznak fel olyan témákat, meglátásokat, nehézségeket, vagy épp dilemmákat, amiket egy fogadóóra alatt nem biztos, hogy mernének prezentálni.

A nyilvánosan elérhető információkra, intézményi kapcsolattartásra és a hallgatói adminisztrációra vonatkozó kérdések

VII. Kérlek válaszolj egy 1-től 6-ig terjedő skálán az alábbi kérdésekre!

- Általánosan mennyire érzed segítőkésznek az adminisztrációs munkatársak hozzáállását kérdés, probléma esetén
 - 1 - egyáltalán nem
 - 6 - teljes mértékben
- ➤ Hallgatói ügyintézés esetén az adminisztrációs munkatársak teljeskörű és pontos tájékoztatást adtak a lehetőségeimmel kapcsolatban
 - 1 - egyáltalán nem értek egyet
 - 6 - teljes mértékben egyetértek
- ➤ Általánosan mennyire vagy elégedett az intézmény hallgatói jogorvoslati rendszerével?
 - 1 - egyáltalán nem vagyok elégedett
 - 6 - teljes mértékben elégedett vagyok
 - nem ismerem az intézmény jogorvoslati rendszereit
- ➤ Általánosan mennyire érzed segítőkésznek az intézményi hallgatói önkormányzat képviselőinek hozzáállását kérdés, probléma esetén?
 - 1 - egyáltalán nem vagyok elégedett
 - 6 - teljes mértékben elégedett vagyok

Egy intézmény felsőoktatásának minőségét nem csak a benne oktatók, hanem az adminisztrációs dolgozók munkája is adja. Fontos, hogy az egyetemre belépő hallgatók megfelelő és alapos tájékoztatást kapnak annak érdekében, hogy tisztában legyenek az alapvető adminisztrációs kötelezettségeikkel, azoknak folyamattal, és azok határidejével, amint azt az ESG is előírja. A Tanulmányi Osztály, illetve a hallgatói adminisztrációs központok

munkája elengedhetetlen részét képezik az egyetemisták mindennapjainak, akár valamilyen tanulmányi ügyről beszélünk, akár az általános ügyintézésről, mint például a diákigazolvány matricájának érvényesítése, vagy egy jogviszony-igazolás kiállítása.

A hallgatót ért sérelmek rendezésének színhelye, a hallgatói ügyekkel foglalkozó testületek másodfokú szerve a jogorvoslati bizottság. Ennek a testületnek - a nemzeti felsőoktatási törvény szerint - egyharmadát a hallgatói önkormányzat delegálja. Ez egy nagyon fontos pontja a hallgatói érdekképviselésnek és a hallgatócentrikus felsőoktatásban, ugyanis a hallgatói önkormányzat képviselője gyakran könnyebben tud azonosulni az eljárásban résztvevő hallgatóval, és érvényesíteni tudja érdekvédelmi feladatát, felelősségét.

A hallgatói önkormányzat véleményezése pedig azért egy elmaradhatatlan elem, mert ez az a szerv, amely hídként köti össze a hallgatót az oktatókkal, vagy az intézmény vezetéssel. Ők alkotják azt a szervet, amelyet tanulmányi, vagy szociális ügyekben keresni lehet, hozzájuk lehet fordulni jogi segítségnyújtásért a jogorvoslati folyamat első lépcsőfokaként, és az oktató-hallgató ellentétekben is nekik kell az első határvonalnak lenniük. Az ő munkájuk nemcsak a rendezvények alkalmával elhanyagolhatatlan, hanem az összes hallgatókat érintő egyetemi kérdésben - legyen az az adminisztráció, az oktatás minősége, vagy akár egy jogi sérelem.

VIII. Mikor vettél utoljára részt hallgatói fórumon, akár online akár személyes formában?

- Ebben a félévben
- Egy félévvel ezelőtt
- Egy tanévvel ezelőtt
- Régebben
- Nem vettem részt hallgatói fórumon
- Nem tudok róla, hogy az intézmény hallgatói fórumot szervezett volna

A hallgatói fórum intézménye két részre osztható: van, amit az egyetem vezetése hív össze, formális jelleggel, az információ átadás, a nyílt vita lehetősége, és a tájékoztatás céljával. Illetve van az a verzió, amit hallgatói önkormányzat hoz létre, ahol a cél hasonló, viszont a témakörök változhatnak. Mindkét verziója egy jó lehetőség arra, hogy közös álláspontok alakuljanak ki, hogy a hallgatók tájékozottak legyenek döntések előkészítésével kapcsolatban,

esetleg részt is vegyenek benne. A kérdésnek azért van relevanciája az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése kérdőívben, mert azok az egyetemisták, akik esetleg még nem hallottak erről, nem vettek részt rajta, megismerhetik ezt az eshetőséget, és a következő alkalommal akár részt is vehetnek rajta.

IX. Az egyetemet érintő legfontosabb információkkal kapcsolatban elsősorban honnan informálódasz?

Több válaszlehetőség:

- Egyetemi honlap
- Egyetemi facebook, instagram
- Hallgatói önkormányzat honlap
- HÖK facebook, instagram
- Egyéb (és pedig, szövegdoboz)

A hallgatók tájékoztatása alapvető feladata mind az intézménynek, mind a hallgatói önkormányzatnak. Nemcsak a meglévő hallgatói bázist, és az egyetemen ténykedő oktatókat kell informálni, hanem a felvételizőket, az ő hozzátartozóit, illetve magát a közvéleményt is. A tudnivalókat alapvetően több részre lehet osztani: vannak az általános jellegűek, minden egyetemi polgárt érintők, vannak a tanulmányokra vonatkozóak, illetve azok a kifejezetten hallgatókat érintő, amiket többségében a hallgatói önkormányzat kommunikál. Ennél a kérdésnél véleményünk - és az intézményi akkreditációk - alapján a 4 válasz lehetőség együttesen lehet a legoptimálisabb visszajelzés, kiegészülve a Neptun üzenet lehetőséggel - ami valószínűleg az "egyéb" lehetőség legtöbbször megjelenő válasza lehet.

X. Amennyiben az egyetemi honlapról is tájékozódasz, mennyire vagy elégedett az ott nyilvánosan elérhető információk mennyiségével és naprakészségével?

- Teljes mértékben elégedett vagyok
- Részben elégedett vagyok
- Egyáltalán nem vagyok elégedett
- Nem ismerem az egyetemi honlap felületét

Az ESG alapján az intézmények honlapjainak minden olyan információt tartalmazniuk kell, ami a bent lévő és a leendő hallgatók információ igényét is kielégítik. Naprakészen kell tartani olyan információkkal, mint a tanrend, a tantárgyi tematika, a vizsga elvárás, annak beosztása. Emellett sok hallgató innen tájékozódik az ösztöndíj sávok féléves változásairól, a kollégiumokról, és sokszor a hallgatói önkormányzati képviselők elérhetőségeit, vagy különböző elérhetőségeket is itt keresik. Ezért elengedhetetlen eleme egy intézménynek, hogy az aktuális információi kivétel nélkül szerepeljenek a honlapon.

XI. Ha bármilyen egyéb észrevételed van az intézmény nyilvánosan elérhető információival, az intézményi kapcsolattartással és a hallgatói adminisztrációval kapcsolatban, azt itt fejtheted ki!

- Szövegdoboz

Az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei (ESG) 1.6, 1.7 és az 1.8 standardjai és irányelvei alapján az ebben a blokkban szereplő kérdések legalább olyan fontosak, mint az oktatókra vonatkozóak. Elengedhetetlen nemcsak a jelenlegi, de a jövőbeli hallgatók szempontjából is az információ naprakészsége, az elérhetősége, az hogy tisztán, érthetően, és mindenki számára hozzáférhetően szerepeljenek információk, elvárások, határidők. A hallgatói szolgáltatások ugyan nem csak az adminisztrációt foglalja magában, mégis ez, és az információkezelés alapvetés a felsőoktatásban. Az olyan bizottságok pedig, mint a jogorvoslat, vagy a hallgatói önkormányzat, az egyetemisták rendszerben való jólétét, és képviselőtét látja el, amelynek véleményezése nélkülözhetetlen a megfelelő működéshez.

Az intézményben elérhető hallgatói szolgáltatásokra, lakhatási, nyelvtanulási lehetőségekre vonatkozó kérdések

XII. Kérlek válaszolj egy 1-től 6-ig terjedő skálán az alábbi kérdésekre!

- Az intézmény mennyire hatékony támogatja a tartós betegséggel vagy fogyatékossággal rendelkező hallgatókat?
 - 1 - egyáltalán nem támogatja
 - 6 - teljes mértékben támogatja
- ➤ Az intézmény megfelelő sportolási lehetőségeket biztosít a szabadidős és egészségmegőrzési tevékenységekhez.
 - 1 - egyáltalán nem értek egyet
 - 6 - teljes mértékben egyetértek
- ➤ Az intézmény megfelelő lakhatási (kollégium, diákszálló) lehetőségeket biztosít az egyetemi tanulmányok idejére.
 - 1 - egyáltalán nem értek egyet
 - 6 - teljes mértékben egyetértek
- ➤ Az intézmény területén található szolgáltató egységekben megfelelő étkezési lehetőségek érhetőek el.
 - 1 - egyáltalán nem értek egyet
 - 6 - teljes mértékben egyetértek
- ➤ Az intézmény megfelelő nyelvtanulási lehetőségeket biztosít az egyetemi tanulmányok idejére.
 - 1 - egyáltalán nem értek egyet
 - 6 - teljes mértékben egyetértek

Az ESG 1.6 alapján az intézménynek biztosítania kell a tanulástámogató feltételeket, és az

ehhez megfelelő szolgáltatásokat. Ezek nem csupán infrastrukturális jellegűek, a humán formát is tartalmaznia kell. Ide tartoznak a különböző segítő szervezetek, illetve a nyelvtanulási, a szabadidős lehetőségek, illetve a lakhatási és érkezési feltételek.

Ezek mind azok a kiegészítő elemei a felsőoktatásnak, amelyek hozzájárulnak egy hallgató sikeres és kényelmes ténykedéséhez. Mind olyan lehetőségek, amik ha szervesen nem is kapcsolódnak a felsőoktatás tanulmányi részéhez, a hiányukat megéreznék az egyetemisták.

XIII. Ismered-e az intézményedben elérhető tehetséggondozási programok (Tudományos diákkörök, szakkollégiumok, diákszervezetek stb.) tevékenységét?

- Igen
- Nem
- Nem tudok válaszolni

A tehetséggondozási programok alapvető feladata az, hogy azokat a hallgatókat, akik kiemelkednek társaik közül felkarolják, elősegítsék az ő szakmai, tudományos előmenetelüket. Hozzásegítsék őket olyan lehetőségekhez, mint konferenciákon való részvétel, előadás, szakmai lapokban való publikálás, vagy épp hasonló érdeklődési körű szaktársak, mesterek megismerése.

XIV. Amennyiben ismered ezeket a programokat, részt vesz-e valamelyiknek a működésében?

- Igen
- Nem
- Nem tudok válaszolni

Fontosnak tartjuk, hogy ezeken a programokon minél több hallgatótársunk részt vegyen, hiszen ezek a programok tudják elősegíteni azt, hogy a tudományos élet, mint olyan, minél tovább fennmaradhasson, hogy folyamatos utánpótlással rendelkezzen, hogy minél több fiatal megismerhesse, hogy kutatni, és a tudományos pályán mozogni és létezni nem csak nekik és az alma maternek, de a társadalom egészének hasznos lehet.

XV. Ismered-e az intézményedben elérhető tanulást támogató programok (Mentorprogramok, tutorprogramok, instruktori rendszerek) tevékenységét?

- Igen
- Nem
- Nem tudok válaszolni

Az intézményi mentorprogramok elsődleges célja az, hogy az elsőéves hallgatókat segítse a tanulmányaiban, illetve az egyetemre való beilleszkedésben. Nemcsak személyes tanácsadásról beszélhetünk a legtöbb helen, hanem számos színes, érdekes és nagyon hasznos programról, előadásról, külön kurzusról, vagy képzésről, amely során a hallgató olyan skillekre, olyan tudásra tehet szert, amelyet a tantárgyi tematika nem tartalmaz. Ezeknek koordinálására az intézmények a legtöbb esetben külön pénzügyi és humán erőforrástallokálnak.

XVI. Amennyiben ismered ezeket a programokat, részt vesz-e valamelyiknek a működésében?

- Igen
- Nem
- Nem tudok válaszolni

A mentorprogramokban való részvétel azért nagyon fontos, mert ez az első lépcsőfoka az intézménybe való bekerülésnek. Ez adja meg azokat az alapokat, amelyre a hallgató első évében - sőt sokszor az egész egyetemi pályafutása alatt támaszkodhat. Olyan mentorokat, instruktorkat ismerhet meg, akik nem csak tanulmányi előmenetelében, hanem az ügyintézésbeli, vagy akár személyes problémáiban is segíthetik.

XVII. Ha bármilyen egyéb észrevételed van az intézményben elérhető hallgatói szolgáltatásokkal, lakhatási, nyelvtanulási lehetőségekkel kapcsolatban, azt itt fejtheted ki!

- Szövegdoz

A kérdéssor ugyan nem tér ki rá, de az esélyegyenlőségi, a sportolási és a szállás vagy étkezésbeli kérdések, illetve a tanulmányi és szociális mentorprogramok mellett, az egyik legfontosabb hallgatókat érintő, és nekik szóló szolgáltatás a mentálhigiénés irodák portfóliója.

Ezeknek az irodáknak a legfontosabb feladata az lenne, hogy a hallgató lelki egészségével foglalkozzanak.

Több intézményben is azt látjuk, hogy ezek az irodák nem megfelelően működnek - nincs is irodahelyiségük, tantermekben kell tanácsadást végezniük, nincs elég humánerőforrásuk, hogy kiszolgálják azt a hallgatói tömeget, akik szeretnék igényt tartani erre a szolgáltatásra. Viszont, nem mehetünk el emellett szó nélkül, úgy, hogy évente több öngyilkosság is történik az egyetemista közegben, többségében olyan lelki indokok miatt, amelyeket a felsőoktatásban való részvétel vált ki. Ilyen lehet például a stressz, a kialvatlanság, az elbukástól való félelem, vagy a megfélemlítési kényszer. A szakemberek szerint a legtöbb esetben, egy ilyen, időben realizált lelki probléma megállítható, visszafordítható, és eredményezheti azt, hogy a hallgató a végleges lépés helyett inkább a terápiát válassza. Nekünk, hallgatói érdekképviselőknek, legyünk bárhol az országban, és végezzük munkánkat bármilyen szinten kötelességünk és feladatunk foglalkozni ezzel a kérdéssel, mert ha szigorúan vesszük, a hallgatói jólét is velős része az érdekképviselési munkának.

Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése kérdőív részéről azért nagyon üdvözlendő, hogy kitér a hallgatói szolgáltatások részre, mert az egyetemi évek elmaradhatatlan részei. Gondoljunk csak a kollégiumi elhelyezésre, ami több ezer hallgatótársunk életét könnyíti meg, vagy az egyetemi menzákra, amelyek hallgatóbarát áron tudnak tartalmat, egészséges, főtt ételt biztosítani a felsőoktatásban tanulók számára. Illetve nem győzzük elégszer hangsúlyozni, hogy a hallgatói lét, nem csupán a tanulmányi előmenetelből áll, hanem ezekből a kiegészítő szolgáltatásokból is.

Ennek egyik legfontosabb része, az - egyetlen kérdésben megjelenő - nyelvtanítás témaköre, amellyel még mindig nem foglalkoznak eleget az intézmények. Sok helyen még mindig nem elérhető elegendő nyelvi kurzus térítésmentesen, amely elősegítené a hallgatók abszolválásán túl a nyelvi kompetenciák növekedését - amelyben még mindig nem állunk jól európai szinten. Ha közoktatás mellett, a felsőoktatásban is elsődlegesen prioritásként szerepelne az, hogy az egyetemisták nyelvi kurzusokon vegyenek részt, könnyen javíthatnánk ezen az átlagon.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság ismertségére és munkájára vonatkozó kérdések.

XVIII. Ismered-e, hallottál-e már a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságról?

- Igen
- Nem
- Nem kívánok válaszolni

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság munkája nem feltétlenül ismert a hallgatók körében, pedig az intézményi működést rendkívül nagy mértékben befolyásolja, hatása elképesztően nagy. A szervezet munkáját azért fontos ismernie a hallgatóknak - és kiemelten a hallgatói érdekképviselőknek -, mert 3-5 évente történik meg az úgynevezett intézményi akkreditáció, amelynek során a látogató bizottság - többek között - a hallgatói szolgáltatásokat, a felvétel és az előrehaladás menetét, és tanulmányaik elismerését és a képzés odaítélését is vizsgálja. Ezen folyamat alkalmával van lehetőség arra, hogy olyan problémákat, intézményi elakadásokat tárjanak a látogatói bizottság elé, amelyre intézményen belül nem sikerült megoldást találni, vagy amely olyan mértékű változást igényel, amelyet a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság munkája képes megváltoztatni. Emellett a szakindításhoz is a MAB engedélye szükséges, amely által az egyetemek növekedni tudnak, és színesíteni a képzési portfóliójukat.

XIX. Ismered-e az intézményakkreditáció fogalmát? Kérjük, röviden fogalmazd meg azt, hogy milyen célt szolgálhat a felsőoktatási intézmény működésében egy akkreditációs látogatás.

- Szövegdoboz

Az intézményi akkreditáció alkalmával a látogatói bizottságban mindig van egy hallgatói képviselő, és az eljárás során van egy hallgatói önkormányzati, illetve külön egy hallgatói panel

is. Ezek azok a platformok, ahol a bizottság a hallgatói szolgáltatásokról érdeklődik, ahol előkerülhetnek problémák, érintsek azok a kollégiumi helyzetet, a könyvtár valamely problémáját, az étkezést, vagy az esélyegyenlőség, de akár még a mobilitás kérdését is. Egy ilyen látogatás után a bizottság - az intézmény által előre megírt anyagok, és a látottak, hallottak, tapasztaltak alapján - jelentést készít, amelyben eldönti, hogy az intézmény megfelelt-e az Európai Felsőoktatási Térség, vagyis az ESG minőségbiztosításának standardjainak, és irányelveinek. Ez alapján a bizottság eldöntheti, hogy hány évre ad akkreditációt az intézménynek, és jelentésében megfogalmaz olyan újítási, javítási pontokat, amelyeket teljesíteniük kell a következő akkreditációig - vagy ha a bizottság úgy ítéli a köztes időpontban lévő monitoring eljárásig. Ennek elmaradása súlyos következményeket von maga után.

Európai Egyetemek Magyarországon

Az Európai Egyetemek célja az, hogy összefogja különböző európai felsőoktatási intézmények együttműködését, amelynek eredményeképpen egy olyan konstrukció kerül kialakításra, mely kedvező és modern feltételeket nyújt a hallgatók számára. A program során a képzésben részt vevő hallgatók több európai uniós országban tanulhatnak. Ez azért előnyös, mivel lehetőségük nyílik megismerkedni a saját országuktól eltérő felsőoktatási rendszerekkel, másrészt pedig erősíti bennük az európaiság érzését.

“Az első pályázati felhívásra 54, összesen több mint 300 felsőoktatási intézményt tömörítő konzorciumtól érkezett be pályázat, melyek közül a Bizottság független külső szakértők – többek között rektorok, professzorok és kutatók – értékelése alapján 17-et választott ki. A 17 nyertes „európai egyetemet” összesen 24 tagállam 114 felsőoktatási intézménye alkotja, melyek között alkalmazott tudományokat oktató egyetemek, műszaki és képzőművészeti egyetemek, valamint tudomány- és kutatóegyetemek is vannak. Az egyes konzorciumok átlagosan hét, Európa különböző részein működő felsőoktatási intézményből állnak, és jól reprezentálják a különböző országokból beérkezett pályázatok földrajzi megoszlását. A nyertes konzorciumok közül 5 magyarországi intézményeket is magában foglal. Ezek a következők:

- CHARMEU (Challenge-driven, Accessible, Research-based, Mobile European University): magyarországi tagja az Eötvös Loránd Tudományegyetem
- CIVICA (CIVICA - The European University in social sciences): magyarországi tagja a Közép-európai Egyetem
- EDUC (European Digital UniverCity): magyarországi tagja a Pécsi Tudományegyetem
EU4ART (Alliance for common fine arts curriculum): magyarországi tagja a Magyar Képzőművészeti Egyetem
- EUGLOH (European University Alliance for Global Health): magyarországi tagja a

Szegedi Tudományegyetem⁶

Az első 17 európai egyetem létrehozására összesen 85 millió euró áll rendelkezésre. Ez szövetségekre lebontva 5 millió eurót jelent – a következő 3 évben legfeljebb ekkora támogatás áll majd az egyes konzorciumok rendelkezésére ahhoz, hogy megvalósítsák terveiket, és ezáltal előkészítsék a terepet más európai oktatási intézmények számára.

“Az Európai Bizottság 2020. július 9-én bemutatta azt a 24 európai felsőoktatási intézményt, akik a 62 pályázó közül sikeres felvételt nyertek az Európai Egyetemek sorába és így csatlakoztak a tavaly megválasztott 17 felsőoktatási intézményhez.

Az újonnan csatlakozó 24 intézmény közül 6 magyarországi egyetem is részesévé válik a nemzeteken átívelő kezdeményezésnek, melynek fő célja, hogy még nagyobb szabadságot biztosítson Európában a tanuláshoz és az ismeretek megosztásához.

A magyarországi egyetemek névsora:

- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
- Debreceni Egyetem
- Semmelweis Egyetem
- Szent István Egyetem
- Széchenyi István Egyetem
- Színház-és Filmművészeti Egyetem⁷

Az intézmények által benyújtott pályázatok mindegyike a hallgatói mobilitási lehetőségek és rugalmas képzések biztosításán túl a minőségbiztosítás fejlesztésére is fókuszál. Az ELTE a szövetségen belüli munkamegosztásban az utóbb említett két területért, a mobilitás és az inkluzivitás koordinációjáért vállalt felelősséget. A saját projektben a Magyar Képzőművészeti Egyetem fogja vezetni a közös mintatanterv kidolgozásáért felelős munkacsoportot, a Drezdai Művészeti Akadémia a műhelyhálózatok feltérképezését, illetve a műtermi gyakorlatok

⁶ Az “Európai Egyetemek” kezdeményezéséről. 2020. <https://education.ec.europa.eu/hu/education-levels/higher-education/european-universities-initiative> (Letöltés ideje: 2021. 01. 05.)

⁷ Hat újabb magyarországi egyetem vált részesévé az „Európai Egyetemek” kezdeményezésnek. 2020. <https://www.mab.hu/hat-ujabb-magyarorszag-i-egyetem-valt-reszeseseve-az-europai-egyetemek-kezdemenyezesnek/> (Letöltés ideje: 2020. 09. 04.)

módszertanának összehangolását végző munkacsoport összefogását. Ezen feladatokban a hallgatói önkormányzatok munkája is megkerülhetetlenné válik.

Belső minőségbiztosítás és képzésfejlesztés a hazai közigazgatási képzés csúcsegyetemén

Az ESG 2015 1.2-es sztenderjével összhangban kiemelten fontosak tartjuk, hogy a magyar felsőoktatásban is meghonosodjon a képzési programok fejlesztése és jóváhagyása kapcsán a hallgatók bevonása erre jó példának tartjuk a Nemzeti Közszerológati Egyetem legutóbbi képzésfejlesztési időszakának eredményeit.

Mint relatíve fiatal intézmény, a Nemzeti Közszerológati Egyetem (a továbbiakban: NKE, Egyetem, vagy intézmény) a jogelődök integrációját (2012.), tehát az egyetemalapítást követően különösen nagy hangsúlyt fektetett – és fektet jelenleg is - oktatási portfóliójának fejlesztésére és bővítésére, összhangban a mindenkor i intézményfejlesztési tervben rögzítettekkel. Az NKE képzéseivel kapcsolatos eljárásrendről jelenleg a 26/2019. számú rektori utasítás rendelkezik. Jelen szabályozó a felsőoktatási törvényben – annak végrehajtási rendeletében és egyéb, speciálisan az Egyetemre vonatkozó jogszabályokban – foglalt keretek között és az ott szabályozott eljárásokkal összhangban meghatározza a képzés létesítés és -indítás, valamint a képzés ajánlott tantervének elfogadása, illetve ezen képzési dokumentumok

felülvizsgálata, módosítása folyamatának belső egyetemi eljárási (formai), valamint tartalmi elemeit.

Fontos megemlíteni, hogy az NKE-ről szóló törvény 9/A. § (1) értelmében a képzésindítás során – hasonlóan más intézményekhez - kezdeményezhető az ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) egy teljes jogú tagszervezetének felkérése szakértői vélemény kialakítása, beszerzése céljából. A képzési dokumentumok kidolgozását egyetemi munkacsoport végzi a rektor vagy a képzéssel érintett dékán megbízásából, vezetője minden esetben a (megalkotandó) képzés (kijelölt) szakfelelőse, tagjai pedig a szakirány, valamint specializációfelelősök. A munkacsoport munkáját a tantárgyak felelősei, szükség szerint egyéb oktatók kötelesek támogatni.

A képzési dokumentumok tervezetének előkészítésébe, véleményezésébe be kell vonni több kari és egyetemi szintű véleményező, illetve döntéshozó testületet (pl. Képzésfejlesztési Tanács, Kari Tanács, Rektori Tanács), valamint a hallgatói önkormányzatot, továbbá a külső érintetteket, így különösen a munkáltatói szféra képviselőit. A képzési dokumentumok formai és tartalmi ellenőrzését az oktatási rektorhelyettes szervezete központilag segíti. A szakindítási eljárás részét képezi a személyi és tárgyi feltételek előzetes felmérése. Az egyetemi szabályozás az egyes eljárások részletezése mellett formanyomtatványokat is biztosít a különböző képzési dokumentumok tekintetében, ahol nem áll rendelkezésre a jogszabály alapján a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság által rendszeresített formadokumentum. Garanciális szabály, hogy az ajánlott tantervek módosítása csak és kizárólag a tanév megkezdése előtt történhet meg.

Az NKE a 2019/2020. tanév során átfogóan felülvizsgálta alap- és mesterképzéseinek tanterveit az újonnan kiadott, tanulási eredmény (learning outcomes) alapú képzési és kimeneti követelmények alapján (222/2019. (IX. 25. Korm. rendelet). Ennek alapvető tartalmi követelményeit a rektori utasítás 4. számú melléklete határozta meg, mely tartalmi követelményeket minden további tantervfelülvizsgálat során szem előtt kell tartani. Ilyen követelmények pl. a tanulási eredmény alapú tantárgyi program tervezés, az akkreditációs szempontok és az ESG 2015 (a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei)

hallgatóközpontú tanítás, tanulás és értékelés követelményének figyelembe vétele, a különböző hallgatói előrehaladási, végzési mutatók, illetve a gyakorlati tapasztalatok figyelembe vétele, kreditképzési szempontok, az aktuális kutatási eredmények tantervekbe történő beépítése vagy a hatékonyabb tanórarend-szerkesztési szempontok alkalmazása.

Kiemelt jelentőséggel bír, hogy az Egyetem képzésfejlesztési aktivitása mellett a hallgatói képviselőt önálló, elkülönülő, de az intézménnyel szinkronban lévő munkát folytat az úgynevezett „Képzésfejlesztési program” keretein belül. A hallgatói önkormányzat – számos részfeladat elvégzésével és eszköz használatával – rendszeresen gyűjti, értékeli, egyéb feladatokkal szintetizálja az NKE képzéseiben jelenlévő probléma gócokat, megnevezi a fejleszthető területeket, mindezt szigorúan a hallgatói perspektívából. A HÖK e tevékenysége során három mintavételi csoportra támaszkodik:

- a kari hallgatói képviselő visszajelzései
- a hallgatók visszajelzései
- az alumni közösség tapasztalatai.

A hallgatói képviselő megállapításait a felsőoktatási törvényben, illetve az egyetem szabályozóiban nevesített bizottságokban, testületekben, valamint egyéb úton juttathatja el az intézmény számára érdekképviselői tevékenységével összhangban.

A hallgatói jogok egyik legfontosabb eszköze, az OMHV a PTE-n és az NKE-n

Az Nftv., vagyis Nemzeti felsőoktatási törvény előírja, hogy az egyetemeknek, illetve főiskoláknak biztosítania kell a hallgatók számára, hogy az oktatók, illetve az intézmény oktatói munkáját értékelehessék. Magyarországon több egyetemen is, köztük a Pécsi Tudományegyetemen hasonló a helyzet: sok éve működik már visszajelzési rendszer, de az nem egyetem szintű, hanem karonként szinte teljesen eltérő. Így más határidőkkel, más kérdésekre adott válaszokkal, más jutalmazási eszközzel, és más következményi rendszerrel jeleznek vissza az egyetem különböző karán tanuló hallgatók. Ezért a MAB, vagyis a Magyar Akkreditációs Bizottság kérésként fogalmazta meg 2017-ben, többek között a Pécsi Tudományegyetem irányában is, hogy hozzon létre egy olyan Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése szabályzatot, amely az egyetem hallgatói számára egységes eljárást hoz létre. Bár már több mint egy éve elindult az egyetemen az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének átdolgozása az intézményi testületek által, a COVID-19 járvány miatt csak idén ősszel fognak a hallgatók először az új kérdőívvel találkozni.

A Hallgatói Önkormányzat, a kari hallgatói képviselő az intézményvezetőkkel és döntés előkészítő bizottságokkal közösen terjesztette elő a Szenátus elé az új OMHV szabályzatot. Az új működés értelmében megoszlik az operatív feladatellátás, és az intézményi szintű koordináció; előbbi az egyetem kari bizottságai, utóbbit pedig az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat képviselői végzik. A fenntarthatóság és a digitalizáció jegyében most már nem papír alapon, hanem valamennyi hallgató a NEPTUN kérdőív kezelő moduljában, az UniPoll rendszeren keresztül tud visszajelezni az intézmény és az egyes oktatók teljesítményére. Bár a kérdőívben foglalt kérdések fő váza egyetem szintű, a karoknak lehetősége van egyedi képzéseikkel kapcsolatban további pontokkal kiegészíteni a kérdéssort. Az egyetemek fejlődése érdekében elengedhetetlen, hogy a karok és a különböző szakok adatai összehasonlíthatóak legyenek, de mellette a specialitások is teret kapjanak. Ezzel a céllal jött létre a Pécsi Tudományegyetem új OMHV kérdőíve, mellyel először 2020-21 őszi félévében

fognak először találkozni a hallgatók.

Magyarországon a korfa és így a felvételizők évről évre való csökkenése mellett, az intézményeknek elemi érdeke, hogy mindent meg tegyenek a minőségi felsőoktatás érdekében. Az Nemzeti Közzolgálati Egyetem az IFT-jében, vagyis az Intézményfejlesztési Tervében is leírta, hogy a minőség felé vezető úton nagyban szeretne támaszkodni a hallgatók visszajelzésére, vagyis az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésében foglalt véleményekre. A jól felépített OMHV kérdőív ugyanis széleskörű visszajelzést ad az egyetem működéséről, az oktatott tudásról, az intézmény által biztosított környezetről, a szolgáltatásokról, és ezzel az egyetem talán legfontosabb minőségbiztosítási rendszerét hozza létre. Mindez esszenciális annak érdekében, hogy az intézmény a kiválóság elérése mellett, szakmailag is motiválja a hallgatókat, és egyben egy olyan komplex teret hozzon létre, ahol boldogan élnek le az egyetemisták 3 vagy akár 5 évet. Mint a legtöbb intézménynél az NKE esetében is az oktatók azonnal hozzáférnek a rájuk érkezett visszajelzésekhez, azonban a további adatok hozzáférhetősége már korlátozott.

Az egyetemen már régóta használt motiváló eszköz, hogy amennyiben a hallgató kitölti a visszajelző formot, úgy az elkövetkező vizsgaidőszakban a meghirdetett idő előtt nyílik meg számára a vizsgák felvételének időpontja. Azonban még így is több emlékeztető üzenetre, illetve relatíve hosszú kitöltési időre van szükség, hogy megfelelő számban kitöltsék a hallgatók az OMHV-t, így a legutóbbi félévben például 2019. november 18. - 2019. december 02. között, valamint 2019. december 16. - 2019. december 30. között is megnyílt a visszajelző form.

A visszajelzési rendszereket természetesen időnként felül kell vizsgálni, még akkor is, ha évek óta bevált struktúrában működnek. Így az idei évben jelentősen megváltoztatta a Nemzeti Közzolgálati Egyetem a kérdéseket, illetve több kérdést épített bele az OMHV-ba, hogy részletesebb visszajelzést kapjon az egyetemen folyó oktatói munkáról. Továbbá mivel jelentős különbségek figyelhetők meg a hagyományos egyetemi tanárok, a nyelvtanárok, a doktori iskola tanárai, valamint a testnevelő tanárok felé táplált intézményi elvárások tekintetében, így a kérdőívben is más kérdéseket tesz fel az intézmény a különböző típusú oktató között.

Az UniPoll rendszerben, a Neptunon keresztül kiküldött kérdőívek kitöltési arányait az alábbi táblázatok mutatják.

Oktatók esetében	
kitöltésre jogosult lehetőségek száma	46.807
kitöltést elkezdő esetek száma	26.169
válaszadási hajlandóság	55,9 %

Testnevelő tanárok esetében	
kitöltésre jogosult lehetőségek száma	2451
kitöltést elkezdő esetek száma	1185
válaszadási hajlandóság	48,3 %

Doktori iskola tanárai esetében	
kitöltésre jogosult lehetőségek száma	1667
kitöltést elkezdő esetek száma	291
válaszadási hajlandóság	17,4 %

Nyelvtanárok esetében	
kitöltésre jogosult lehetőségek száma	1930
kitöltést elkezdő esetek száma	1106
válaszadási hajlandóság	57,3 %

Hallgatói szolgáltatások helyzete a magyar felsőoktatásban – egy jó példa Debrecenből

Az ESG hallgatóközpontú megközelítése kiemelt figyelmet fordít az adekvát és könnyen hozzáférhető hallgatói szolgáltatások minőségére (ESG 2015 1.6) is. A hallgatói szolgáltatások magukba foglalják az infrastruktúrától kezdve az informatikai rendszereken át a személyes tanácsadás biztosítását is. A hallgatói szolgáltatás mint egyfajta támogató funkció jelenik meg a felsőoktatási intézményekben. A számtalan magyarországi jó gyakorlat közül, a Debreceni Egyetem hallgatói szolgáltatási rendszerét emeljük ki, amely élen jár a szolgáltatás középpontú felsőoktatás megteremtésében, így példaként lehet felmutatni.

A nem tanulmányi jellegű hallgatói szolgáltatások biztosítását külön szervezeti egység koordinálja, a Hallgatói Kapcsolatok és Szolgáltatások Központja (HKSzK). A Központ keretében működik az Egyetemi Tanulmányi Információs Központ, a Mentálhigiénés és Esélyegyenlőségi Központ, a Hallgatói Adminisztrációs Központ, Karrierközpont valamint a Hallgatói Szolgáltatási és Kollégiumi Felvételi Iroda. A HKSzK koordinálása mellett az egyetemeken gyakori párhuzamos struktúrák felszámolásra kerültek és intézményi szinten rögzítésre kerültek a hallgatói szolgáltatások minőségbiztosítását szolgáló alapelvek.

Kiemelendő az elmúlt évek fejlesztéseiből az UniPass kártyarendszer, amely multifunkciós kártyaként egyedülálló a magyarországi felsőoktatási környezetben. A kártya nem csak a hallgatók, hanem minden egyetemi polgár számára elérhető. A kártya díjmentes és több platformon is használható: olvasójegyként az egyetem könyvtáraiban, beléptetőként a tantermekben és a kollégiumokban, parkoláshoz, fizetőeszközként az egyetemi büfékben és éttermekben, az UniBike Egyetemi Bérkerékpár Rendszert kizárólag e kártyával vehető igénybe, de több az egyetemtől független szolgáltatónál is kedvezményes kártyaként használható.

A kártyarendszer mellett kiemelendő a Debreceni Egyetem Webportál-, Alkalmazásfejlesztés és VIR Központ által kifejlesztett egyedülálló applikáció, amely személyre szabott oktatási

adatokat, órarendet, a felvett vizsgákat és más egyéb praktikus információt is tartalmaz. A valamennyi mobilplatformon elérhető alkalmazás kezeli a hallgatók Neptun-rendszerből érkező adatait, felvett tantárgyait, megmutatja gyűjtőszámlájának egyenlegét, képes a telefon naptárába szinkronizálni az órarendet, a vizsgák időpontját, és helyszíntkereső segítségével a megfelelő épületet is megmutatja, ahol a hallgatónak órája lesz.

A modern megoldások mellett fontos még megemlíteni a nagy múltú – 1919-ben alapított – Debreceni Egyetemi Atlétikai Clubot, amely az egyetem sportklubja. Az egyesület 17 sportágban biztosít sportolási és versenyzési lehetőséget a hallgatók számára, amely a látvány csapatsportok és egyéni sportok mellett élen jár a magyarországi esport kultúra megteremtésében. A DEAC-Hackers esport szakosztálya az egyetemi sportélet, a versenysport, az interdiszciplinári egyetemi kutatás és az elektronikus játékok, a játékos kultúra közötti kapcsolatok is vizsgálja, figyelmet fordítva az elektronikus játékok társadalomformáló és gazdasági erejének jobb megismerésére.

Egyetemi tanári kinevezések hazai gyakorlata

Az egyetemi tanári cím a magyar felsőoktatás oktatói szintek legmagasabb elérhető foka, melynek odaítélését a munkáltató intézmény kezdeményezi, és az ágazatért felelős miniszter javaslatára a köztársasági elnök adományozza. Az egyetemi tanári kinevezéshez szükséges feltételeket a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról⁸ 28. § (5)⁹ határozza meg. A kinevezéshez a jelölteknek pályázatot szükséges benyújtaniuk intézményükhöz. A pályázatokat a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a jogosult intézmények vezetőinek (felsőoktatási intézmények, Magyar Tudományos Akadémia, Magyar Művészeti Akadémia, Magyar Olimpiai Bizottság) felkérésére egységes minőségi keretrendszerben vizsgálja meg.

A MAB a pályázatok minőségi megfelelési vizsgálatára állandó döntés-előkészítő testület, az Egyetemi Tanári Kollégiumot (ETK) tart fenn. Az ETK a HÖÖK és DOSZ által delegált is rendelkező szakbizottságok elnökei által előterjesztett állásfoglalások alakítja ki a véleményét, amit a HÖÖK és DOSZ által delegált taggal is rendelkező MAB Testület (Plénium) elé terjeszt.

A megfelelés-vizsgálatok során a MAB az egyetemi tanári minőségre vonatkozó általános, valamint szakterületi sajátosságokat figyelembe vevő kritériumokat alkalmaz, melyek alapos felülvizsgálatot követően 2019. szeptember 1-i hatállyal megváltoztak. A próbaidőszakot követő finomhangolásokkal ellátott kritériumrendszerek 2020. szeptember 1-el léptek életbe.

7

⁸ 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100204.tv> (Utolsó letöltés: 2020. 09. 03.)

⁹ 2011. CCIV 28§ (5): „Az egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, amennyiben magyar állampolgár, habilitációval vagy azzal egyenértékű nemzetközi felsőoktatási oktatói gyakorlattal, továbbá az adott tudomány vagy művészeti terület olyan

Az egyetemi tanári pályázatok minőségét hallgatói oldalról elsősorban a pályázati dokumentációhoz csatolandó Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) kimutatások biztosítják.

A pályázatok értékelési folyamatában a komplex szempontokat érvényesíteni hivatott eljárás rendje az alábbi szakaszokat határozza meg:

- Független (összeférhetetlenség-vizsgálat) magyar és nemzetközi szakértők (legalább két bíráló/pályázat) felkérése, a szakvélemények beszerzése;
- A szakbizottság (határterületek esetén több szakbizottság) által elkészített értékelés, megfelelésre vonatkozó javaslat és indoklás; nemzetközileg elismert képviselője legyen, aki kiemelkedő tudományos kutatói, illetve művészi munkásságot fejt ki. Az oktatásban, kutatásban, kutatásszervezésben szerzett tapasztalatai alapján alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, idegen nyelven publikál, szemináriumot, előadást tart. Az egyetemi tanár jogosult a professzori cím használatára.
- Az Egyetemi Tanári Kollégium (ETK) által végzett döntés-előkészítés (véleményezés, határozati javaslat) a Testület számára;
- A MAB Testület által végzett befejező értékelés, kritériumoknak való megfelelésről hozott döntés (szavazattöbbséget eredményező titkos szavazás), határozat.

Az egyetemi tanári címre pályázónak rendelkeznie kell

- Doktori fokozattal (PhD vagy DLA),
- Amennyiben magyar állampolgár, habilitációval vagy azzal egyenértékű nemzetközi felsőoktatási oktatói gyakorlattal, ha külföldi vagy kettős állampolgár, az intézmény vezetője által kiállított nyilatkozattal, ami igazolja, hogy a pályázó rendelkezik a habilitációval egyenértékű nemzetközi felsőoktatási oktatói gyakorlattal,
- Felsőoktatásban szerzett többéves oktatói gyakorlattal, oktatásszervezési

tevékenységgel,

- Olyan magas szintű szakmai (felsőoktatás, kutatás, oktatás- és kutatásszervezés) tevékenységgel, amelynek alapján alkalmasnak bizonyul az egyetemi tanári foglalkoztatásra pályázatot kiíró felsőoktatási intézményben tanuló hallgatók, doktori képzésben részt vevők, valamint tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészeti munkájának vezetésére,
- Rendszeres magyar és idegen nyelvű publikációs aktivitással, szemináriumok, előadások tartása során megszerzett szakmai gyakorlattal,
- Hazai és nemzetközi konferenciákon, valamint tudományterülete hazai szakmai szervezeteiben való részvétellel,
- Az adott tudomány- vagy művészeti területen szerzett nemzetközi elismertséggel, kiemelkedő tudományos (kutatói, publikációs) illetve művészi munkássággal,
- Rendszeres, a felsőoktatási tehetséggondozásban kifejtett aktivitással.¹⁰

¹⁰ Útmutató egyetemi tanári pályázat összeállításához és értékeléséhez. (hatályos: 2020. szeptember 1.) 4. oldal

<https://www.mab.hu/wp-content/uploads/2020/07/Egyetemi-tan%C3%A1ri-%C3%BA%tmutat%C3%B3- korrekci%C3%B3val- egys%C3%A9ges-szerkezetben.pdf> (Utolsó letöltés: 2020. 09. 04.)

Jogorvoslat a helyi lehetőségeken túl – a HÖÖK Hallgatók Ügyvédje Program bemutatása

A HÖÖK 2015 eleje óta folyamatosan bővülő szolgáltatás-palettájának részeként elindult a felsőoktatási jogi tanácsadást nyújtó Hallgatók Ügyvédje program, melynek keretében jogászok és felsőoktatásban jártas szakemberek nyújtanak ingyenesen szakszerű és gyors segítséget hallgatók, hallgatói szervezetek számára. A program kezdete óta több száz egyéni megkeresés esetén nyújtott magas szintű tanácsadást, illetve nagyobb létszámú hallgatói csoportok számára is kínált segítséget jogi kérdésekben. Kiemelt sikerként említhető például, hogy a Budapesti Gazdasági Egyetem a 2016. évi jogsértő átszorolási döntéshozatalakor a Hallgatók Ügyvédje programnak köszönhetően a rendelkezést felülvizsgálták és a helyzet a hallgatók számára megnyugtatóan rendeződött.

A Budapesti Gazdasági Egyetem a 2016. évi átszorolási döntéshozatalakor jogsértő döntések születtek az állami ösztöndíjas hallgatók önköltséges képzésre való átszorolása során. A BGE Hallgatói Önkormányzatának vezetője és a HÖÖK elnöke közös levélben fejezte ki tiltakozását a jogsérelem miatt, és a jogszabályok alapján kérte az intézményt a hallgatók helyzetének rendezésében. A HÖÖK a Hallgatók Ügyvédje Program keretében ügyvéd és felsőoktatásban jártas szakértők bevonásával megvizsgálta a BGE HÖÖK jelzését, ennek eredményeképp ügyvéd által jegyzett állásfoglalás formájában hívta fel a BGE figyelmét a jogsértő eljárásokra. A BGE részben elismerte a szabályok téves alkalmazását, azonban a szabályzatellenes döntések módosítására csak a jogorvoslatot benyújtó hallgatók tekintetében került sor. Az egyetemi hallgatói önkormányzat sikertelen békéshelyzetrendezési szándékai ellenére, azonban az intézmény csak részben, illetve látszatmegoldások szintjén kezelte a helyzetet, érdemi megoldásra nem volt nyitott, sőt utóbb már a belső szabályok megsértését sem ismerte el. A HÖÖK később a fenntartó Minisztériumhoz fordult és az Alapvető Jogok Biztosánál is eljárást kezdeményezett: az ügy végül a hathatós jogi szaktanácsadás eredményeképpen megnyugtatóan rendeződött és az intézmény a jogellenes szándékát felfüggesztette.

Előremutató gyakorlatok a nemzetközi mobilitás keretében megszerzett kreditek hazai elismerésében

A Magyar Rektori Konferencia és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának jelentései egybehangzóan világítanak rá arra, hogy a külföldön, Erasmus+ vagy egyéb nemzetközi mobilitási program keretén belül megszerzett kreditek hazai elismerési folyamata kapcsán számos probléma detektálható. A folyamat túlbürokratizált jellege, az oktató- és tantárgy központú megközelítésmód mind akadályozzák az elismerési folyamatot, a felsőoktatási intézmények pedig folyamatosan keresik ennek egyszerűsítésének a módját. A különböző technikákat jó gyakorlatként mutatjuk be az alábbiakban.

A Budapesti Gazdasági Egyetem Hallgatói Követelményrendszerében vállalja, hogy a külföldi részképzésben teljesített kreditek elismerésére az általános kreditelismerési eljárástól eltérő, rugalmasabb szabályokat biztosít. Ez többek között azt jelenti, hogy az intézmény kredit egyenértékűsítő listákat gondoz és tesz közzé a Neptun rendszerben hozzáférhető ekvivalencia adatbázisban. Hasonló eljárással találkozunk emellett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam és Jogtudományi karán valamint a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi karán is. Ezekben az esetben a kreditátvitel pusztán arról szól, hogy egy létező ekvivalenciát a hallgató a mobilitását követően felkíván-e használni, ez pedig jelentősen megkönnyíti nemcsak a kreditek elismerésének folyamatát, hanem a külföldi tanulmányok tervezését is.

A kreditek elismerésével nem közvetlenül összefüggő, de mindenképpen a nemzetközi mobilitást elősegítő másik előremutató gyakorlat, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem úgy módosította a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatát, hogy a kedvezményes tanulmányi rend igénybevételének lehetőségei kiegészültek, így alanyi jogon jár a kedvezményes tanrend az Erasmus+ és Campus Mundi ösztöndíjasoknak a program ideje alatt. Mindezekon túl, a jelenlegi tudásunk és tapasztalataink alapján úgy tűnik, hogy a kreditek elfogadásával kapcsolatos problémák vélhetően leghatékonyabb megoldásának a mobilitási ablak tűnik. Ez

egy tantervbe épített olyan, jellemzően féléves szakasz, melyet a hallgató külföldön tölt. [¹¹is bizonyult már a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Karának idegen nyelvű mesterképzései esetén.

¹¹ Magyarországon a 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet szabályozása alapján 2020 szeptemberétől

felmenő rendszerben az új tantervekben kötelező beépíteni mobilitási ablakot. Ennek a meglévő tantervekbe való implementációja azonban még egy fontos lépés lenne és sikeresnek

A PDCA-ciklus, mint a minőségbiztosítás alapfolyamata a hazai gyakorlatban

A tervezés-cselekvés-ellenőrzés-beavatkozás (PDCA) ciklus számos magyarországi felsőoktatási intézmény alapidokumentumaiban a minőségbiztosítás alapfolyamataként kerül meghatározásra. A PDCA-elv három fókusz területen értelmezendő a felsőoktatásban, így kiterjed az oktatásra, a kutatásra és az adminisztrációra. A gyakorlati tapasztalatok arra mutatnak rá, hogy a két utóbbi szegmens, a kutatás és az adminisztráció tekintetében az elv megvalósulásának legjelentősebb akadály a megfelelő szabályozás hiánya.

Az oktatás területén a PDCA-ciklus a folyamatos minőségjavítás integráló elemeként funkcionál például a Budapesti Corvinus Egyetemen, ahol az oktatáshoz kapcsolódó minőségbiztosítás területén az intézmény elsősorban a Szakfejlesztési Bizottságok tevékenységére támaszkodik. A Szakfejlesztési Bizottságok ülésein kerülnek áttekintésre a szakindítás, megújítás, felülvizsgálat kérdései, valamint a Hallgatói Véleményezési Rendszer felméréseinek és egyéb intézményi felmérések eredményei. Ezek a vizsgálódások, kutatások pedig módszeresen kiterjednek az intézmény valamennyi képzési területére, hallgatójára valamint munkatársára. Ebben az esetben a szakfejlesztések mellett másik példát ugyan nem találunk a PDCA-ciklus gyakorlati megvalósulására, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy az erős informális tanár-diák kapcsolat biztosíthat hiteles és hasznos információkat, melyek megalapozhatják a jövőbeli szükséges és eredményes beavatkozásokat. A PDCA-elvet kiegészítve az egri Eszterházy Károly Egyetem az intézményi stratégia megvalósításához logikai keretmátrixot alkalmaz, mely módszer célja a fejlesztési tevékenységek tervezésének, lebonyolításának és ellenőrzésének átláthatóbbá és könnyebbé tétele. Ez az eszköz leginkább a projekt elemzése és tervezése során hatékony, ugyanakkor segítséget nyújt a tevékenységek, eredmények, célok és célkitűzések közötti logikai összefüggések áttekintéséhez is. Ilyenformán a tervezés, ellenőrzés és beavatkozás ismétlésével egyre magasabb minőségi szint érhető el. A logikai keretmátrix azonban önmagában nem elégséges, feltétlenül szükség van a PDCA-ciklus elemeire is annak érdekében, hogy megfelelően érzékelhetőek legyenek a

minőségjavulást mutató területek, a látható és mérhető eredmények.